Bijlage 2: de stand van zaken per landsdeel juni 2015

In deze bijlage treft u de stand van zaken van de uitvoering van de Techniekpact agenda's uit de vijf landsdelen: Noord, Noordvleugel, Oost, Zuidoost, Zuidwest.

23.	**De uitvoering van de Techniekpact agenda's van de landsdelen**	**Landsdeel Noord**
	Landsdeel	Landsdeel Noord (provincies Friesland, Groningen en Drenthe)
	Organisatie	Landsdeel Noord heeft het Techniekpact regionaal vertaald in de Techniekagenda Noord Nederland. In de noordelijke provincies vinden veel succesvolle activiteiten plaatst die als doel hebben de aantrekkingskracht van de technische sector voor leerlingen en werknemers te vergroten. Het landsdeel heeft zichzelf ten doel gesteld te zorgen voor een betere samenhang tussen deze activiteiten en een doelmatigere infrastructuur voor de techniek in Noord-Nederland te creëren. Landsdeel Noord kent een stuur- en werkgroep Techniekpact waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheden actief zijn. De provincies hebben ook een eigen infrastructuur voor de interactie tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
	Belangrijkste resultaten tot medio 2015	Op 12 februari 2015 heeft landsdeel Noord een zeer succesvol Techniekpact on Tour event georganiseerd voor een kleine 200 bezoekers (mooi verdeeld over de 3 O's) . Doelstelling van dit event was om te laten zien wat er allemaal al gebeurt aan mooie initiatieven en om mensen eigenaar te maken van het Techniekpact. Er is een Doe-agenda opgesteld voor de komende periode (urgentie en focus). **Actielijn Kiezen:** Bètapunt Noord is het netwerk van PO bestuurders die in Landsdeel Noord het programma Kiezen voor Technologie in het basisonderwijs uitvoert. De betreffende Roadmap hiervoor was de eerste van de Roadmaps in Nederland die goedgekeurd werd. Ambitie is om eind 2015 meer dan 50 % van alle scholen bij het netwerk te betrekken. Betreft hier scholen in Friesland, Drenthe en Groningen. Er zijn nu reeds 20 besturen aangesloten (359 scholen). <u>Friesland</u> - Realisatie van het project Technisch Beroepsopleiding in Fryslân, samenwerking tussen mbo onderwijs, vmbo onderwijs en technische sectoren in de provincie Fryslân om de instroom in het techniekonderwijs te verhogen. Resultaat is 20% meer instroom in het mbo techniekonderwijs in 2015. - Uitbreiding van het volume van de TechNet kringen van 6 naar 8. Participatie van de sectoren metaalbewerking, installatietechniek en bouw. Inmiddels zijn de kringen ook uitgebreid met partijen als Bètapunt Noord, gemeenten en ook is de voedingsmiddelensector aangesloten. <u>Drenthe</u> - Realisatie in 2014 van Toptechniek in Bedrijf Drenthe (VMBO-MBO, Emmen, Hoogeveen, Assen): belangrijke resultaten o.a.: gezamenlijk delen van Techn. VMBO in Emmen; doorlopende leerlijnen VMBO-MBO. - Gefaseerd invoeren Drenthe-breed: techniekonderwijs – voorsorteren W&T binnen het PO en aansluiting met VO – door Bètapunt Noord in combinaties met invoeren op alle basisscholen van 3D printing (3D Kanjers). <u>Groningen</u> - Realisatie van 2 Toptechniek in Bedrijf programma's (Groningen stad en regio Zuidoost Groningen) - Gefaseerd invoeren Groningen- breed: techniekonderwijs- voorsorteren W&T binnen het PO en aansluiting met VO door Bètapunt Noord.

Actielijn Leren:

Landsdeel Noord heeft 3 centers of expertise verdeeld over de 3 provincies. Tot medio 2014 waren er 2 Centra voor innovatief vakmanschap (Friesland/ water, Groningen/ Energie) en 1 meeting point van een centrum (Friesland/ food).

Het Energy College is een initiatief van zeven noordelijke mbo-instellingen waaronder Noorderpoort, ROC Friese Poort en het Drenthe College. Hierin werken zij samen met overheden en het bedrijfsleven om de regio te voorzien van innovatieve professionals op mbo-niveau. Begin maart 2015 is tijdens een business bijeenkomst van de Energy Valley Topclub de blended leeromgeving van Energy College 'gelanceerd'.

<u>Friesland</u>

- Sedert 1 januari 2015 is het Centrum Duurzaam van ROC Friese Poort te Leeuwarden operationeel (kennis op het terrein van duurzaamheidsvraagstukken voor reguliere MBO studenten en werknemers uit technische sector). RIF MBO 2015: aanvraag vanuit AOC Nordwin College ' 100 % duurzaam' goedgekeurd.
- Dairy Chain: in samenspraak met het bedrijfsleven investeringen gepleegd in de opleidingsinfrastructuur van mbo en hbo onderwijs, gericht op de foodsector (vraag naar gekwalificeerde procesoperators en specialisten in de voedingsmiddelentechnologie).

<u>Drenthe</u>

- Medio 2014 is de PPS (RIF MBO) 'Bio-based techniekinnovatie van MBO Drenthe College i.s.m. Stenden Hogeschool en bedrijfsleven van start gegaan. RIF MBO 2015: aanvraag vanuit ROC Alfa College 'Model regionaal Co-makership' goedgekeurd. Alfa College gaat samen - 1 deelproject in Hardenberg, 6 in Hoogeveen en 1 in Groningen - met 80 bedrijven 'Regionaal Comakership' uitvoeren.
- Er zijn twee Bedrijfstakscholen in Drenthe. Betreft hier Bedrijfstakschool Techniek Drenthe in Emmen en Praktijkinstituut Techniek (in oprichting) in Hoogeveen.
- Versterking duale hbo opleiding werktuigbouwkunde in Emmen.

<u>Groningen</u>

- Medio 2014 is de PPS (RIF MBO) Kenniswerkplaats Westerkwartier van AOC Terra van start gegaan. RIF MBO 2015: aanvraag vanuit ROC Alfa College 'Model regionaal Co-makership' en aanvraag vanuit ROC Terra ' Gilde nieuwe stijl' goedgekeurd.
- Groningen/ Drenthe: In Roden is Health Hub Roden van start gegaan, een samenwerkingscluster van bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden. De Health Hub Roden heeft als doel het creëren van nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid door kennisuitwisseling, met name op het gebied van medische technologie. De Health Hub Roden stelt bedrijven in staat om hun kennis fysiek in te brengen in het reguliere onderwijs.
- Het Noorderpoort gaat, m.i.v. het schooljaar 2015-2016 het keuzedeel Onderhoud aan Windturbines aanbieden. Hiermee is Noorderpoort het enige ROC in Nederland dat zich op deze manier richt op de markt van de windenergie en windturbines.
- De gemeente Groningen heeft met het ministerie van OCW en regionale partners afspraken gemaakt om de economische zelfstandigheid van vrouwen te vergroten. Dit gebeurt in het kader van Kracht on tour. De gemeente Groningen gaat op zoek naar 25 herintredende vrouwen die een opleiding tot leraar techniek willen volgen.

Actielijn Werken:

Investeringen in kennisnetwerk Aantrekkelijk werkgeverschap (Techknow Noord).

<u>Friesland</u>

- Start per 1 april van Fries Technisch Opleidingsplatform (F-TOP), zijnde een servicepunt techniek voor de sectoren metaalbewerking en installatietechniek. Samenwerking tussen de twee genoemde sectoren met UWV, de Friese gemeenten en de provincie Fryslân.
- Ecosysteem Drachten: De provincie heeft in samenspraak met een negental hoogwaardige en innovatieve bedrijven in en rond Drachten en de gemeente Smallingerland een project opgezet om de regio innovatief, technologisch en kennisintensief op de kaart te zetten. Het aantrekken van hoog opgeleid personeel voor de regio is daarin één van

		de concrete doelen. Voor Noord-Nederland is het van grote betekenis dat er een impactvolle en attractieve innovatieve factor in Drachten beschikbaar is met internationaal acterende bedrijven als kennisbron en kennispartner. Project kent looptijd van 2013 tot en met 2020. Drenthe - In de kader van de derde tranche voor de sectorplannen is het Intersectoraal Regionaal Sectorplan 'Vierkant voor Werk' Arbeidsmarktregio Drenthe (en Hardenberg) ingediend. Technieksector is hierbinnen een speerpunt. - Servicepunt Techniek Drenthe is in ontwikkeling (branches, sectorfondsen, vakbonden, UWV, gemeenten en provincie). Groningen - Begin 2015 is het Intersectoraal Regionaal Sectorplan ' Groningen op voorsprong' goedgekeurd. Dit plan bevat diverse maatregelen waaronder scholing, mobiliteit, onderzoek, instroom jongeren en behoud vakkrachten voor diverse sectoren waaronder de technische sectoren. - Samen met diverse industriële bedrijven zijn er plannen om Industriepleinnoord op te richten. Een platform dat antwoord moet geven op diverse arbeidsmarktontwikkelingen. Industriepleinnoord focust zich op onderlinge mobiliteit van personeel, aansluiting onderwijs en bedrijfsleven, industriepromotie, instroom jongeren in de techniek
	Prioriteiten komend jaar	Wat heeft Landsdeel breed en vanuit specifieke regio's binnen landsdeel prioriteit komend jaar? - Implementatie doe agenda - De verduurzaming van de Toptechniek in bedrijf samenwerkingen. - Sectorplannen en (goedgekeurde) RIF aanvragen - HTSM Drenthe-Friesland-Groningen - E-college versterken/uitbreiden en verduurzamen - Servicepunt Techniek Drenthe - Doorontwikkeling Technetkringen - Doorontwikkeling F-TOP concept, ook andere technieksectoren aansluiten.

23.	De uitvoering van de Techniekpact agenda's van de landsdelen	Landsdeel Noordvleugel
	Landsdeel	Landsdeel Noordvleugel (provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht)
	Organisatie	In het landsdeel wordt in verschillende samenstellingen gewerkt aan de doelstellingen van het Techniekpact. De meest belangrijke samenwerkingsverbanden zijn de zogenaamde Clusteraanpak in Noord-Holland Noord, de Amsterdam Economic Board AEB) in de metropoolregio Amsterdam en de Economic Board Utrecht EBU in de regio Utrecht. Het Techniekpact Noordvleugel wordt uitgevoerd aan de hand van verschillende regionale techniekagenda's, zoals de Human Capital Agenda van de Economic Board Utrecht, Techniekpact Flevoland en Techniekpact Gooi en Vechtstreek. Binnen die kaders werken partijen aan een specifieke aanpak, gebaseerd op de verbinding tussen regionaal sterke (top-) sectoren zoals ICT, creatieve industrie en diverse vormen van maakindustrie en logistiek (maritiem, energie, agritechnologie etc.). Op landsdeel niveau is er een bestuurlijke kopgroep bestaande uit portefeuillehouders EZ arbeidsmarkt en onderwijs van provincies Flevoland, Noord-Holland, gemeente Almere, stadsregio Amsterdam, en vertegenwoordigers van AEB en EBU. Bestuurlijk trekker en vertegenwoordiger naar nationale overlegplatforms is gedeputeerde EZ van de provincie Noord-Holland, Jan van Run.
	Belangrijkste resultaten tot maart 2015	**Actielijn Kiezen:** - Het landsdeel ziet W&T in het primair onderwijs als prioriteit. Door middel van het structureren van het huidige techniekaanbod en het betrekken van het bedrijfsleven bij het onderwijs wordt hier veel aandacht aan besteed. - Medio 2014 is vanuit de Techniekraad Noord-Holland de Stuurgroep Wetenschap & Techniek opgericht. Deze Stuurgroep structureert in Noord Holland vraag en aanbod op het gebied van Kiezen voor Techniek en Leren in de Techniek. De Stuurgroep Wetenschap & Techniek bestaat uit verschillende partijen die hun best practices bundelen tot één breed gedragen, educatief verantwoord provinciaal doe-programma. - In het kader van de promotie van W&T in het primair onderwijs hebben er al twee collegetours van Techniekpactambassadeur André Kuipers plaatsgevonden in het landsdeel. Bij de meest recente editie van de collegetour, mede georganiseerd door TATA Steel, waren ruim 1400 kinderen aanwezig. Deze bijzondere dag rondom wetenschap en techniek diende als kick-off van het Techniek Promotie Event op 30 en 31 oktober. - Techniekstimulering in het PO: Technische scholing van de leerkrachten en het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn digitale techniek op twee Almeerse scholen, waarbij kinderen van jongs af in aanraking komen met techniek en een nieuwsgierig, onderzoekende en ontwerpende houding en vaardigheden ontwikkelen in de omgang met de techniek. - Op de Almeerse scholen Helen Parkhurst en Stad College is het programma ICT in de Wolken uitgerold en geïmplementeerd ten behoeve van techniekstimulering in het VO. - Het kader van het Actieplan Kiezen voor Technologie is tijdens de Wetenschap & Technologie Academie basisonderwijs voor leraren op 22 april 2015 in Utrecht de eerste subsidie uitgereikt. Deze werd uitgereikt aan basisschool De Carrousel door de Wethouder Onderwijs en Economie Jeroen Kreijkamp en Doekle Terpstra, aanjager van het Techniekpact waarvan het Actieplan onderdeel is. Naast De Carrousel ontvangen nog ruim 50 scholen in de regio midden Nederland subsidie om W&T op te nemen in het curriculum. - 17 studenten van Hogeschool Utrecht hebben de nieuwe minor techniek in het PO gevolgd en hebben bestaande leraren basisonderwijs cursus gegeven tijdens deze W&T Academie. **Actielijn Leren:** - Rondom scholen in 3 deelgebieden in Noord-Holland zijn regionale netwerken technische bedrijven opgebouwd (2014 en 2015) - De technologieroute en vakmanschapsroute worden uitgevoerd voor verbeterde aansluiting VMBO-MBO in het kader van Masterplan Techniek Amsterdam. (start schooljaar

		2014-2015) - Voorafgaand aan de eerste tranche van het Regionaal investeringsfonds mbo is door het landsdeel veel aandacht besteed aan voorlichting en regionale afstemming. Dit beleid heeft zijn vruchten afgeworpen: tijdens de eerste tranche zijn er 10 plannen ingediend die betrekking hadden op het landsdeel Noordvleugel. Hiervan zijn 6 aanvragen gehonoreerd. Tijdens de tweede ronde zijn er nog eens 6 voorstellen ingediend (hiervan zijn er 2 gehonoreerd). - Een van de actielijnen uit het Techniekpact Gooi en Vechtstreek betreft de vorming van een vakmanschapsroute en een technologieroute. Hiervoor zijn reeds de eerste overleggen tussen de relevante partijen gestart. - In Almere is het UrbanLab van start gegaan, gericht op begeleiding van studenten in hun stages, projecten en regulier onderwijsprojecten op het gebied van ICT, Multimedia, 3D Print- en Design, Gaming en Robotica. - Sinds dit schooljaar maakt Witchworld gebruik van het Baken Stad College om hun werkzaamheden voor de oprichting van het park te verrichtten, een voorbeeld van regionale campusvorming. - Per 2014 wordt het nieuwe, samen met het bedrijfsleven ontwikkelde HBO curriculum voor Gebouwde Omgeving, Engineering, ICT en Life Sciences & Chemistry uitgerold bij Hogeschool Utrecht. Dit curriculum dient als voorbeeld voor het voltallige technische HBO in Nederland. **Actielijn Werken:** - De Human Capital Agenda Amsterdam Economic Board (totaal 14 miljoen) is in januari 2015 in uitvoering genomen via een actieplan dat als (een van de weinige regionale plannen) is gehonoreerd in kader van regeling sectorplannen (Asscher-gelden). Een groot deel van de 10 maatregelen uit dit plan heeft betrekking op techniek. - Het Branche Servicepunt Techniek Flevoland is opgericht. - Uitvoering EBU Human Capital Agenda in de domeinen Groen, Gezond en Slim met vooral technologie en ICT als cross-sectorale inhoud start per begin 2015.
	Prioriteiten komend jaar	Voor het landsdeel ziet het landsdeel in 2015 de volgende prioriteiten: 1. Verankering en uitbreiding van PPS constructies in het beroepsonderwijs (“campusvorming” en “opleidingshuizen”) 2. Verbinden van regionale HCA’s en Techniekpacten met de uitvoering van sectorplannen. 3. Verbinden van de actieagenda “Smart Industry” met het Techniekpact (m.n. aansluiting onderwijsinstellingen bij Fieldlabs) 4. Aandacht voor de doorlopende leerlijnen VMBO-MBO-HBO 5. Verankering en uitbreiding Technologieroute (vmbo-t) 6. Ontwikkelen Associate Degree Techniek 7. Aansluiting jongeren zonder startkwalificatie op de arbeidsmarkt (PRO-VSO-Entreeleerlingen, taakstelling in het kader van de Participatiewet) 8. Instellen EBU Regiegroep Techniekpact opererend binnen de EBU Human Capital Agenda. 9. Uitvoering EBU Human Capital Agenda in de domeinen Groen, Gezond en Slim met vooral technologie en ICT als cross-sectorale inhoud. 10. In samenwerking en aansluiting met het MRA platform 3D Makerszone te Haarlem ‘fundamenten leggen’ van de eerste 3D Academy in Almere (het centrum voor 3D).

23.	**De uitvoering van de Techniekpact agenda's van de landsdelen**	**Landsdeel Oost**
	Landsdeel	Landsdeel Oost (Provincies Gelderland en Overijsel)
	Organisatie	Op landsdeelniveau is een Liaisonoverleg waaraan de trekkers van de subpacten deelnemen, een vertegenwoordiger van techniekraad Oost (branches), en het Platform Bèta Techniek aansluit. De deelnemers werken voor de regionale overheden, het regionale bedrijfsleven of kennisinstellingen. Nieuwe regionale pacten sinds vorig jaar zijn Techniekpact Achterhoek-De Liemers en regio Noord Veluwe (incl. Randmerengebied). De Economic Board Regio Zwolle heeft besloten sturing te geven aan de uitvoer van de Techniekpact ambities. Er is nu een stuurgroep Techniekpact Zwolle actief. De subpacten hebben ook zelf overleggen. Platform Bèta Techniek neemt deel in het overleg Techniekpact Twente. De technische branches kennen een techniekraad op landsdeelniveau.
	Belangrijkste resultaten tot medio 2015	**Actielijn Kiezen:** - Landsdeel Oost kent twee regionale netwerken in het primair onderwijs: Kenniscentrum Wetenschap en Technologie Gelderland (KWTG) en Kenniscentrum Wetenschap en Technologie Oost (KWTO). Het KWTO heeft een stuurgroep bestaande uit 10 schoolbesturen die 197 scholen vertegenwoordigen. Het KWTG heeft een stuurgroep bestaande uit 3 schoolbesturen die 56 scholen vertegenwoordigen. Beide netwerken hebben als doel om scholen binnen hun regio aan te jagen om W&T in hun onderwijsprogramma op te nemen, leraren te professionaliseren, te verduurzamen en innovatieve initiatieven te stimuleren. Centre of Expertise TechYourFuture heeft in beide plannen een aandeel. - Week van de Techniek: In alle steden, Apeldoorn-Deventer-Zutphen-Epe/Vaassen-Lochem is er een groei qua deelnemende basisschoolkinderen. - Aan de Tour de Techniek en Techniek in Bedrijf activiteiten worden door de VMBO onderwijsinstellingen goed deelgenomen. Er is een uitbreiding van leerlingen van het AOC uit Twello en RSG NO Veluwe uit Epe. - De Jet-Net Junior Hub in landsdeel Oost bestaat uit twee initiatieven (Zabuki@school en TechnoDiscovery). Ook zijn er meerdere STEM Teacher Academy samenwerkingsverbanden in landsdeel Oost. - Andre Kuipers heeft als afsluiting van Twenty Days Of Technology een College Tour gegeven in Twente voor zo'n 300 basisschoolleerlingen en hun leerkrachten. **Actielijn Leren:** - In landsdeel Oost zijn er inmiddels meerdere Centres of Expertise en Centra voor Innovatief Vakmanschap met focus op de Oost-Nederlandse topsectoren. Het Centre of Expertise voor High Tech Systemen en Materialen TechForFuture, het kenniscentrum voor Techniekonderwijs TechYourFuture, CIV Techwise Twente en het Expertisecentrum Kunststoffen/chemie (ILAB/COCI) leveren een belangrijke bijdrage in de doelstelling van het landelijke Techniekpact 2020 om in de toekomst tot meer en beter gekwalificeerde bèta's te komen (instroom 40% in 2020). Dit geldt ook voor het Centrum voor Innovatief Vakmanschap in Oost-Nederland en de Poultry Academy, die vorig jaar van start is gegaan. Ook het Centre of Expertise SEECE pakt stevig door met vraaggerichte projecten. - Landsdeel Oost kent 3 Toptechniek in Bedrijf regio's; De Technobox in Zwolle, Samen sterk in Bèta Techniek in Nijmegen en omgeving en Twente Toptechniek en Vakmanschap in Twente. - Met het Veluws College Walterbosch / Technasium zijn er op dit moment ongeveer 4 – 5 opdrachten gezamenlijk met het bedrijfsleven geformuleerd en is men af in afrondende fase of onderzoekende fase - Technodiscovery krijgt steeds meer vorm en de locatie waar het allemaal moet gaan gebeuren wordt op dit moment onderzocht op geschiktheid en haalbaarheid. - Een van de activiteiten waar het Platform ook nauw bij betrokken is, is de door ontwikkeling van de Technicampus. Een van de speerpunten daarbij zal zijn het integreren van procestechniek in het huidige opleidingsaanbod - In Overijssel wordt een provincie brede inventarisatie naar vakscholing uitgevoerd en worden middels regiotafels voorstellen voor samenwerking t.a.v. praktijkscholing – arbeidsmarkt uitgewerkt. - In Zwolle is het symposium 'Techniek onder de loep' georganiseerd. Deze bijeenkomst, georganiseerd door Centre of Expertise TechniekOnderwijs TechYourFuture, richtte zich op wetenschap en techniek in het primair onderwijs. - Techniekpact aanjager Doekle Terpstra trapte op 3 november jl. de 'Twenty days of Technology' af met een bijeenkomst van Techniekpact on Tour in Enschede. - In november jl. heeft de VHTO haar landsdelentour gehouden bij Hogeschool Windesheim in Zwolle. - Maart en april 2015 zijn er op diverse plaatsen in Overijssel en Gelderland de weken van de techniek georganiseerd, zoals in Zwolle, Deventer en Zutphen.

		- Tijdens de eerste tranche van het Regionaal investeringsfonds mbo zijn er twee aanvragen uit landsdeel Oost goedgekeurd: ‘Techwise Twente’ en ‘RTC 2020’. Voor de tweede tranche zijn meerdere initiatieven ontwikkeld en ingediend. **Actielijn Werken:** - Professionalisering (V)MBO Docenten: Tot op heden hebben een groot aantal docenten “meegewerkt” in het bedrijfsleven om de contacten wederzijds te verbeteren. Iemand uit het bedrijfsleven zei eens dat de docenten de ambassadeurs zijn voor het vak. Op die manier moeten ze ook gevoed en ondersteund worden. Een van de bedrijven heeft als pilot een docent “geadopteerd”. De docent kan te allen tijde aankloppen bij het bedrijf voor informatie of lesmateriaal, maar ook voor gastlessen. Het bedrijfsleven kan van de docent horen hoe de leerlingen op dit moment bepaalde techniek leren. - In Oost zijn regionale sectorplannen in uitvoering in de regio Stedendriehoek en Noord-Veluwe, Zorg regio Twente, Logistiek regio Twente. **Overig:** - Het Jaarcongres Techniekpact 2015 wordt georganiseerd door Oost. Locatie Twente op 15 juni 2015. - De landelijke kick off van Girlsday 2015 vond plaats op 23 april in Deventer. VHTO organiseerde dit met TechYourFuture (Centre of Expertise Techniekonderwijs) en provincie Overijssel. - In het toekomstige Sanderink Technology Centre wordt R&D kennis die in Nederland en Twente aanwezig is, waar mogelijk gebundeld. Het op te richten Sanderink Technology Centre moet versnipperde R&D-kennis bundelen en een productiefaciliteit bieden voor nieuwe bedrijvigheid. - Op 10 april heeft de Jongerenraad Overijssel hun advies over jongeren en techniek aan de provincie Overijssel gepresenteerd. Zij gaan hierover in gesprek met o.a. Wim Boomkamp, voorzitter Saxion.
	Prioriteiten komend jaar	Wat heeft Landsdeel breed en vanuit specifieke regio’s binnen landsdeel prioriteit komend jaar? - Voor de tweede tranche van het Regionaal Investeringsfonds MBO zijn 9 initiatieven ingediend, waarvan 7 goedgekeurd. Deze initiatieven zijn ge-cofinancierd vanuit de regionale en provinciale Human Capital Agenda’s. - Voor de derde tranche van de sectorplannenregeling worden naar verwachting 2 regionale sectorplannen ingediend. - Het Jaarcongres Techniekpact 2015 wordt georganiseerd door Oost. Locatie Twente op 15 juni 2015. - De actieagenda Smart Industry Oost Nederland wordt verder vormgegeven o.a. via de Techniekpacten. - In subregio’s zoals Stedendriehoek worden bestaande activiteiten uitgebouwd en worden meer omliggende gemeenten betrokken bij de plannen en of de ideeën naar de verschillende regio’s kopiëren. Daarnaast zijn er diverse ideeën om de activiteiten meer te borgen in het onderwijs. Op dit moment zijn er te veel en te vaak activiteiten die gezien en beleefd worden als “schoolreisje” het beklijft niet. Door in het voortraject het onderwijs en ouders/verzorgers meer te betrekken bij de activiteiten zal techniek meer gaan leven bij de jeugd en zal de borging verbeteren waardoor de keuze voor een technische studierichting / bètarichting meer voor de hand liggend wordt. - Regio Arnhem/Nijmegen overweegt een regionaal Techniekpact op te stellen. Streven is dit eind 2015 op te leveren. Hiermee geeft een belangrijke economische regio invulling aan de bèta/techniek Human Capital Agenda.

23.	**De uitvoering van de Techniekpact agenda's van de landsdelen**	**Landsdeel Zuidoost**
	Landsdeel	Landsdeel Zuidoost: Brainport2020 (Provincies Limburg en Noord-Brabant)
	Organisatie	Brainport 2020 bestaat uit de volgende 6 triple helix organisaties: Midpoint Brabant (Midden-Brabant), Keyport 2020 (Midden-Limburg), AgriFood Capital (Noordoost-Brabant), Greenport Venlo (Noord-Limburg), Brainport regio Eindhoven (Zuidoost-Brabant) en Limburg Economic Development (LED) (Zuid-Limburg). Wil Zuidoost-Nederland als toptechnologieregio in de wereld meetellen, dan zal er voldoende en goed gekwalificeerd personeel moeten zijn. Om dit te bereiken wil Brainport 2020 onder meer bovenregionale activiteiten stimuleren en verbreden voor voldoende technisch en ondernemend talent. Hiertoe is de commissie arbeidsmarktaanpak Zuidoost Nederland ingesteld. Hierin participeren naast de 6 triple helix organisaties ook de regio West-Brabant (en in het verlengde Delta Region), provincie Limburg, provincie Noord-Brabant, Platform Bèta Techniek en Ministerie van Economische Zaken. Naast de lijnen kiezen, leren en werken heeft de commissie 'delen van arbeidsmarktinformatie' als 4e lijn benoemd. De commissie vergadert enkele keren per jaar. De leidraad voor dit overleg vormt de HCA Brainport 2020, de actielijnen uit het landelijke Techniekpact en de samenwerking met het Platform Bètatechniek. Vanuit de commissie wordt de input verzorgd voor de bijeenkomsten van de Landelijke Regiegroep Techniekpact, waaraan namens de regio Zuidoost Nederland de voorzitter van de Brainport 2020-commissie deelneemt. De programmamanager Brainport 2020 neemt deel aan het voorbereidende landelijke overleg van de liaisons Techniekpact.
	Belangrijkste resultaten tot medio 2015	De samenwerking tussen de triple helix regio's heeft een flinke boost gekregen. De regio's hebben flink aan de weg getimmerd om zich te profileren in de eigen regio en in de bovenregionale samenwerking zijn de eerste stappen gezet. **Actielijn Kiezen:** • Techfinder: www.techfinder.nl. Dit instrument richt zich op het bieden van overzicht in alle activiteiten en materialen die beschikbaar zijn binnen het domein van wetenschap en techniek voor jongeren en kinderen. Het project is begonnen in de regio Eindhoven wordt inmiddels landelijk uitgerold. • De stichting WTE Zuid is penvoerder voor programma Kiezen-voor-Technologie in het basisonderwijs in landsdeel Zuidoost. Bestuursleden van deze stichting zijn PO bestuurders uit de 8 subregio's (ook West Brabant). Er is gekozen voor een vraag gestuurde aanpak vanuit de 8 subregio's. In de provincie Limburg vindt de uitvoering van het programma Kiezen voor Technologie plaats via drie kernteams van schoolbesturen, zowel in Zuid-, Midden-, als Noord-Limburg. In de provincie Noord-Brabant wordt samengewerkt met de stichting Brabant voor Techniek en de daar onderliggende techniekplatforms. Binnen Limburg is de aanpak gericht op het implementeren van een onderzoekende en experimenterende leerhouding van kinderen in het curriculum van de PO scholen. In Zuid- en Midden Limburg is een gezamenlijk project tussen de PO koepels gestart. In Noord Limburg is een gezamenlijk project in voorbereiding. Binnen de projecten wordt nauw samengewerkt met de Pabo's en externe aanbieders. Daarnaast wordt er samengewerkt met het Voortgezet Onderwijs. • Er zijn in Zuidoost-Nederland diverse techniekplatforms actief die zich o.a. bezig houden met het thema kiezen voor techniek. In Noord-Brabant is er 'Brabant voor Techniek' waar 5 regionale techniekplatforms onderdeel van zijn en die ieder een eigen programma uitvoeren. In Limburg zijn de Techniekketens (Noord/Midden en Zuid) actief op dit vlak. • De succesvolle landelijke programma's Jet-Net en TechNet die zich richten op respectievelijk het havo/vwo en het primair onderwijs/(v)mbo. Beide programma's hebben een goede uitrol in Noord-Brabant en Limburg. Dit zelfde geldt voor de Jet-Net junior Hubs en de Stem Teacher Academy samenwerkingsverbanden. **Actielijn Leren:** • Het ontstaan en de doorontwikkeling van diverse CIV's en CoE in Zuidoost. Bestaande goede voorbeelden: CIV en CoE CHILL, CIV MAC, CoE ACE, CIV Agro & Food, CoE NEBER en KennisDC Logistiek. In 2e tranche MBO Investeringsfonds door landsdeel Zuid 13 aanvragen ingediend. 9 hiervan zijn goedgekeurd. • In de diverse triple helix regio's wordt gewerkt aan doorlopende leerlijnen in de techniek, met name van VMBO naar MBO. Zo is er in Zuidoost-Brabant het project Focus en Passie voor Techniek en in Noord- en Midden-Limburg is er de Techniekketen die zich o.a. richt op doorlopende leerlijnen. In Zuid-Limburg wordt eveneens hard gewerkt aan het opzetten van doorlopende leerlijnen in de techniek. Vanuit het Rijk is het programma Toptechniek in Bedrijf hierbij betrokken.

		Actielijn Werken: • De uitrol van sectorplannen. De middelen zijn tot nu toe vooral terecht gekomen bij landelijke opleidingsfondsen uit diverse sectoren. Brainport 2020 stimuleert waar mogelijk samen met de triple helix regio's de kansen om deze middelen te laten landen in de regio's. Voor nieuwe aanvraagronde 6 regionaal georiënteerde voorstellen uit het landsdeel Zuid geregistreerd. • Het aantrekken van internationaal talent voor de regio. Zuidoost-Nederland en met name de regio Eindhoven heeft hierin de afgelopen jaren een grote ervaring in opgebouwd. Succesvolle projecten rondom Brainport International Community hebben gezorgd voor een grotere aantrekkingskracht van de regio. Inmiddels zijn er in Zuidoost-Nederland enkele expatcenters (Eindhoven, Tilburg en Maastricht), lopen er met het programma Brabant Talents en in Limburg goede samenwerkingen met Belgische en Duitse partners. • Brainport Industries College. Wil het tekort aan talent in de maakindustrie voorkomen en werkzekerheid bieden. Concept vergelijkbaar met bedrijfsvakschool waar inmiddels tientallen bedrijven aan deelnemen en waar leerlingen kunnen instromen voor een leer-werkcontract met werkzekerheid. Door een hechte samenwerking met de scholen wil men ook het Leven Lang Leren stimuleren. • Het Brainport Talent Centre, richt zich op o.a. een gedeelde talentpool tussen werkgevers voor het invullen van stageplaatsen, opdrachten en vacatures op alle opleidingsniveaus. Tientallen bedrijven aangesloten, o.a. ASML. **Actielijn Arbeidsmarktinformatie:** • Regionaal Dashboard (RD) Let's Connect. Bedoeld om op een vernieuwende manier en uit bestaande arbeidsmarktdata relevante sturingsinformatie te genereren om als bedrijf, sector en regio inzicht te krijgen in de werking van de arbeidsmarkt en op basis hiervan acties te formuleren. Voor de ontwikkeling van het RD is een digitaal Proof of Concept ontwikkeld. • Doorontwikkeling en verankering RD is verzekerd: samenwerkende triple helix regio's en beide provincies gaan gezamenlijk investeren in de ontwikkeling van een vernieuwende arbeidsmarkt dashboard voor heel Zuidoost-Nederland.
	Prioriteiten komend jaar	**Actielijn Kiezen:** • Afstemming en samenwerking acties Techniekplatforms Noord-Brabant en Limburg. Inbedding van Wetenschap & Techniek (onderzoekende en experimenterende leerhouding) in het onderwijsprogramma van het primair onderwijs door verdere professionalisering van docenten (in opleiding). • Voor Noord-Brabant geldt specifiek de verduurzaming/continuïteit van de huidige techniekplatforms als belangrijk speerpunt. • Verdere uitrol en ontwikkeling Techfinder. • Bestaande uitvoeringsstructuren en techniekplatforms ondersteunen het onderwijs bij het implementeren van programma's van Platform BètaTechniek zoals: Jet-Net en Jet-Net Junior. Voorzetting regionale Techniekplatforms essentieel voor de toekomst. • Stimuleren en delen best practices op het gebied van W&T in het primair onderwijs, van Ondernemend-, Onderzoekend & Ontwerpend leren, maar ook van opleidingsprogramma's, aanpak bijscholing leerkrachten op het gebied van W&T. **Actielijn Leren:** • Advisering aanvragen regionaal investeringsfonds MBO, 16 aanvragen in 2e tranche gedaan. • Delen ervaringen en ontmoeten CIV's en CoE's in Zuidoost-Nederland. • Stimuleren doorlopende leerlijnen, delen best practices. • Verbeteren match tussen studenten en stageplekken/leerbanen. • Stimuleren uitvoering programma's Platform BètaTechniek in regio's Zuidoost-Nederland. • Stimuleren Leven Lang Leren, delen aanpak van o.a. Brainport Industries College, CIV's, CoE's en MKB MACH3. **Actielijn Werken:** • Stimuleren aanvragen en afstemming nieuwe regionale sectorplannen in 3e tranche • Doorontwikkeling servicepunten Techniek en best practices uit de regio's zoals vacaturecafés • Werven en behouden internationaal technisch talent: middels Brainport Talent Center en Expat Center.

		• Internationaal verder profileren met een manifest gemaakte vraag naar internationaal talent via onder meer vacatures en prognoses arbeidsmarkt dahboard • Flexibele arbeidsmarkt; regionale arrangementen werkzekerheid en projecten, • Gezamenlijke aanvraag BP2020 bij OP Zuid in het kader van de call op Human Capital najaar 2015: focus Leven Lang Leren, Flexibele arbeidsmarkt, internationaal talent en expat centers en arbeidsmarktinformatie. **Actielijn Arbeidsmarktinformatie:** Ontwikkeling en oplevering innovatief gezamenlijke dashboard voor de arbeidsmarkt: ontsluiten relevante arbeidsmarktinformatie voor doelgroepen werkzoekenden (wereldwijd), werkgevers, onderwijsinstellingen, regio's en overheid. Goed werkend platform is een belangrijke basisvoorziening in de uitvoering van de lijnen Kiezen, Leren en Werken. Oplevering platform heeft hoge prioriteit.

23.	**De uitvoering van de Techniekpact agenda's van de landsdelen**	**Landsdeel Zuidwest**
	Landsdeel	Landsdeel Zuidwest: Rotterdam-Rijnmond, Drechtsteden, West-Brabant, Haaglanden, Holland Rijnland, Zeeland en Midden-Holland.
	Organisatie	In de Techniekpact-samenwerking op landsdeelniveau hebben de deelregio's van het landsdeel Zuidwest hun bestaande Techniek-, Human Capital- en Economische Agenda's verbonden. Wethouder Hugo de Jonge is bestuurlijk trekker van het landsdeel. Een stuurgroep met zes wethouders en een gedeputeerde bepreekt twee keer per jaar de voortgang. In de stuurgroep zit een aantal linking pins naar de Economische Programmaraad Zuidvleugel (EPZ) en de Strategic Board Delta Region en de Metropool Regio Rotterdam Den Haag (MRDH). Het Team Techniekpact Zuidwest (coördinator, vertegenwoordigers uit de deelregio's en het PBT) bespreekt elke 6 weken de voortgang, deelt kennis en ervaringen, adresseert knelpunten en start acties. De leden onderhouden contacten met bedrijfsleven, brancheorganisaties, O&O-fondsen, kennisinstellingen en techniekpromotie-organisaties in hun eigen deelregio's.
	Belangrijkste resultaten tot medio 2015	In het landsdeel Zuidwest wordt in uiteenlopende samenstellingen samengewerkt aan de uitvoering van de Techniekpact doelstellingen. Dit gebeurt op thema's en op sectoren. Voortgang thema's: - Versterken en stroomlijnen van de loopbaanoriëntatie- en techniekpromotieactiviteiten: gedeeltelijk gereed - W&T in de basisscholen en pabo structureel inbedden en aandacht voor technologie in de hele onderwijskolom verankeren: EWT Zuid-Holland, Talent in Zicht Zeeland en WTE regio Zuid gestart, Roadmap gereed. - Een duurzame infrastructuur van technisch onderwijs en bedrijfsleven realiseren: gedeeltelijk gereed, nu versterken en uitbreiden - Bevorderen van instroom van meisjes en zij-instromers in de techniek: nog onvoldoende resultaat - Opleiden voor de arbeidsmarkt van de toekomst en stimuleren van innovatie, cross-overs en valorisatie: een begin mee gemaakt Het landsdeel zet zich in om de kracht en dynamiek in het landsdeel beter te positioneren via samenwerking in de sterke clusters. Op alle sectoren is voortgang geboekt en op alle sectoren blijft inspanning geboden. - Maritiem Cluster (van Moerdijk tot Maasvlakte2) - Biobased Economy (Drechtsteden, West-Brabant, Zeeland, Haaglanden, Rijnmond) - High Tech Systems & Materials (Holland Rijnland, Haaglanden, Rijnmond, Drechtsteden, Midden Holland) - Life Sciences & Health (Holland Rijnland, Haaglanden, Rijnmond) - Security Delta (Haaglanden) - Agro & Food (Rijnmond en Haaglanden) Nieuwe initiatieven en specifieke resultaten per deelregio: <u>Haaglanden</u> Techniekagenda Haaglanden:

- Infrastructuur Onderwijs, Overheid, Bedrijfsleven gerealiseerd en wordt voortgezet na einde van de projectperiode Toptechniek in bedrijf: In de maak een Techniekagenda 2.0 onder andere gebaseerd op:
    - Regionaal spreiding – en situeringsplan vmbo techniek en avo technologie (investerings)plan wordt opgesteld gekoppeld aan de regionale arbeidsmarkt
    - Communicatie op de diverse niveaus van Onderwijs, Overheid en Bedrijfsleven.
- High Tech Centre Delft is gestart.
- Naast de start van een drietal nieuwe opleidingen vindt een oriëntatie en uitwerking van keuzedelen bij de opleiding ICT: Telecom en Cyber plaats.
- Oriëntatie op keuzedelen Bouw: Restauratie: duurzaam en innovatief.

<u>Drechtsteden</u>

- Goedkeuring van het regionaal Uitvoeringsprogramma Arbeidsmarktbeleid 2015-2018 Drechtsteden met Techniekpromotie en aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt als speerpunten. Doelstelling is om de komende jaren 10.000 jongeren kennis te laten maken met techniek en 10% meer in- uitstroom techniek te realiseren.
- Voorbereidingen gestart van een Drechtsteden Techniekweek in juni 2015. Onderdeel van deze week is onder andere Techniekdock voor groep 7 en ouders, bedrijvenroute voor groep 8, Uitreiking Innovation Award, presentatie techniekagenda.
- Ingediend is een projectaanvraag in het kader van Kansen voor West voor de ontwikkeling van een kennis- en innovatiecentrum voor toegepast onderzoek, productontwikkeling en scholing op het gebied van maritieme automatisering.
- Ingediend is een aanvraag bij het Innovatiefonds voor de ontwikkeling van Smart Industries. Dit betreft een samenwerking tussen ID-College en Da Vinci College.
- Strategische focus van het Da Vinci College op de volgende sectoren: Maritiem, Smart Grid/Smart Industries en Zorg & Techniek
- Vanuit de CIV maritiem is een *internationale scholarships* toegewezen aan een MBO student van het Da Vinci College voor een studie bij Siemens in Duitsland.
- Een 9 jarige Doorlopende leerlijn vmbo-t-mbo-hbo is ontwikkeld en voor de opleidingen verbrandingsmotoren en bouw wordt gewerkt aan doorlopende leerlijnen vo-mbo.
- Een succesvolle methodiek is ontwikkeld om allochtone jongeren te interesseren voor techniek.

<u>Holland Rijnland</u>

- Regionaal steunpunt Leiden in uitvoering
- Programma Toptechniek voor Rijnland continuering tot augustus 2017
- Uitbreiding LiS in uitvoering
- Bio Simulation Factory in aanbouw
- LiS Academy in uitvoering
- Centre of Expertise Generade in uitvoering
- Programma Onderwijs & Arbeidsmarkt Bioscience Park in uitvoering

<u>West-Brabant</u>

- Werkgeversservicepunt West-Brabant opgericht op 1-1-2015
- Aanvraag Sectorplan Maintenance, Luchtvaart en Logistiek
- Verkenning oprichting Ontdekfabriek
- MBO investeringsfonds t.b.v. composieten
- Verkenning revitalisering servicepunt Techniek

		<u>Rotterdam-Rijnmond</u> - Servicepunt Techniek operationeel - Teach & Tech gestart - RIF aanvragen Offshore, Infra en Infratechniek ingediend - Ruim baan voor Techniek en Technologie in Leren Loont!, het Rotterdamse onderwijsbeleid 2015-2018 - Regionale sectorplannen Maritiem en Mainport in uitvoering - Projectplan Agro & Food (economie, onderwijs en arbeidsmarkt) in uitvoering - Samenwerking met Defensie in uitvoering - Beeldbepalende events en locaties: Shell Ecomarathon, NL Innoveert, Techbase, Makerspace RDM Rotterdam <u>Zeeland</u> - In de zomer 2014 is de Zeeuwse arbeidsmarktmonitor gelanceerd. De arbeidsmarktmonitor geeft inzicht in de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt in Zeeland, nu en over vijf jaar. Op www.zeeuwsearbeidsmarktmonitor.nl staan niet alleen statistische gegevens, maar ook infographics, analyses en nuttige rapporten over beroepsonderwijs en arbeidsmarkt in Zeeland. Tevens zijn de kernopgaven Zeeuwse arbeidsmarkt voor de Zeeuwse economische benoemd. De Arbeidsmarktmonitor is ontwikkeld in opdracht van de Zeeuwse overheden, ondernemers, werknemersorganisaties en onderwijsinstellingen. SCOOP beheert en onderhoudt de monitor, die eerder door E'til en SBB is gemaakt. - Zeeland heeft een breed gedragen Regiovisie vastgesteld en ontwikkeld, op basis van deze visie, een aantal Business Cases die ingediend gaan worden bij het regionale investeringsfonds MBO (Techniekhuis en Centrale Techniekvoorziening Terneuzen zijn daarvan twee voorbeelden). - Met de ontwikkeling van het Maintenance Value Park in Terneuzen is de infrastructuur voor de Maintenance sector sterk verankerd in de regio. Op het MVP komen ook voorzieningen voor scholing van personeel en promotie van de technieksector. - TTer versterking van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek in de regio is er een advies uitgebracht door de Onderwijs Autoriteit Zeeland met als titel 'Campus Zeeland'. - Alle betrokken stakeholders hebben ingestemd met de realisatie van het Huis van de Techniek. - Sinds 2012 is het aandeel meisjes met een technisch studieprofiel gestegen van 16% naar 21%. In Zeeland kiezen 4% meer jongeren voor een technisch profiel dan het landelijk gemiddelde (nl 30 vs 26%). - Het Techniekpact Zeeland is "onder constructie" en wordt medio juni gepresenteerd bij het werkbezoek van Doekle Terpstra. <u>Midden-Holland</u> - Samenwerkingsovereenkomst CIV Smart Technology is door partijen (onderwijs, bedrijfsleven, overheid) ondertekend. - Planning is start CIV in schooljaar 2015/2016, netwerkorganisatie. Betrokken gemeenten zijn: Alphen, Gouda, Woerden, Zoetermeer. - Planning is om eveneens in dit schooljaar in Gouda te starten met techniekproject voor primair en voortgezet onderwijs waarbij kinderen kennismaken met techniek en dit meenemen in de keuze voor vervolgopleiding.
	Prioriteiten komend jaar	Prioriteiten landsdeel breed - Verduurzamen van de opgebouwde infrastructuren onderwijs & bedrijfsleven & overheden (CIV's, CoE's, Toptechniek in Bedrijf, Technetkringen) en versterken van de combinatie met Leven Lang Leren voor werkenden en werkzoekenden. - Nieuwe vormen van gedeeld eigenaarschap van onderwijs en bedrijven realiseren.

- Aandacht voor praktijkonderwijs, Entree-opleidingen en niveau MBO 2 in relatie tot arbeidsmarktkansen
- Bevorderen kwaliteit en kwantiteit technische docenten
- Oplossen BBL-leerbanen problematiek en stageproblematiek in een aantal technische sectoren
- Doorstroming naar MBO-4, AD en HBO en 21th Century Skills bevorderen
- Bevorderen van instroom van meiden/vrouwen en allochtonen in Techniek en Technologie
- W&T in PO en VO en PABO structureel inbedden en aandacht voor technologie in de hele onderwijskolom verankeren
- Versterken en stroomlijnen van de loopbaanoriëntatie- en techniekpromotieactiviteiten;
- Bevorderen van zij-instroom in de techniek (van werk-naar-werk, van werkloosheid naar werk en in garantiebanen)
- Opleiden voor de arbeidsmarkt van de toekomst en stimuleren van innovatie, cross-overs en valorisatie

Prioriteiten per deelregio

<u>Haaglanden</u>
Techniekagenda Haaglanden:

- Opzetten van een Techniekagenda Haaglanden 2.0 voor een periode van drie jaar. Activiteiten:
  1. Optimaliseren Woensdagmiddag vmbo op het mbo: De Vakmanschapsroute versterken met activiteiten bedrijfsleven
  2. Optimaliseren Technologieroute: Aanhaken bedrijfsleven, Professionalisering docenten, versnelde programma’s, uitbreiden van doelgroepen: havo 3 en hbo uitvallers.
  3. Beide routes: uitbreiden doelgroepen: extra aandacht meisjes
  4. Aandacht voor de praktijkschool leerlingen
  5. Kwaliteit en kwantiteit docenten
  6. Keuzedelen mbo uitwerken
  7. Jet-Net steunpunt aanhaken
  8. PO-ontwikkelingen volgen i.v.m. met de instroom vmbo en avo

<u>Drechtsteden</u>

- Goedkeuring van het regionaal Uitvoeringsprogramma Arbeidsmarktbeleid 2015-2018 Drechtsteden met Techniekpromotie en aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt als speerpunten. Doelstelling is om de komende jaren 10.000 jongeren kennis te laten maken met techniek en 10% meer in- uitstroom techniek te realiseren.
- Voorbereidingen gestart van een Drechtsteden Techniekweek in juni 2015. Onderdeel van deze week is onder andere Techniekdock voor groep 7 en ouders, bedrijvenroute voor groep 8, Uitreiking Innovation Award, presentatie techniekagenda.
- Ingediend is een projectaanvraag in het kader van Kansen voor West voor de ontwikkeling van een kennis- en innovatiecentrum voor toegepast onderzoek, productontwikkeling en scholing op het gebied van maritieme automatisering
- Ingediend is een aanvraag bij het Innovatiefonds voor de ontwikkeling van Smart Industries. Dit betreft een samenwerking tussen ID-College en Da Vinci College.
- Strategische focus van het Da Vinci College op de volgende sectoren: Maritiem, Smart Grid/Smart Industries en Zorg & Techniek
- Vanuit de CIV maritiem is een *internationale scholarships* toegewezen aan een MBO student van het Da Vinci College voor een studie bij Siemens in Duitsland.
- Een 9 jarige Doorlopende leerlijn vmbo-t-mbo-hbo is ontwikkeld en voor de opleidingen verbrandingsmotoren en bouw wordt gewerkt aan doorlopende leerlijnen vo-mbo
- Een succesvolle methodiek is ontwikkeld om allochtone jongeren te interesseren voor techniek.

		Holland Rijnland - Voortzetting Regionaal steunpunt Leiden - Voortzetting Programma Toptechniek voor Rijnland tot augustus 2017 - Voortzetting Uitbreiding LiS - Voortzetting Bio Simulation Factory - Voortzetting LiS Academy - Voortzetting Generade - Voortzetting Programma Onderwijs & Arbeidsmarkt Bioscience Park West-Brabant - Voortzetting van programma Tunetechniek - Opstellen van Masterplan Techniek - Bevorderen van zij-instroom Techniek - Bevorderen van onderwijs en instroom in Logistiek, Maintenance en Luchtvaart - Intersectorale beroepenoriëntatie Rotterdam-Rijnmond - Uitbreiding infrastructuur PPS-en naar meerdere sectoren - Voortzetting infrastructuur Toptechniek in Bedrijf - Opzet Techfinder - Opzet stimuleringsfonds mbo-techniek - Versterken koppeling Arbeidsmarktregio en Techniekpact - Versterken Servicepunt Techniek - Versterken koppeling EPZ en Techniekpact - Uitvoering en uitrol Teach&Tech - Opzet Offshore agenda - Realisatie Makersspace Delfshaven - Uitvoeringsagenda Leren Loont / Techniek & Technologie - Implementatie W&T in PO en VO Zeeland - De prioriteiten voor Zeeland liggen vooral op het terrein van het verduurzamen van lopende ontwikkelingen: - Nieuwe PPS-en in het kader van het regionale investeringsfonds MBO (Techniekhuis en Centrale Techniekvoorziening Terneuzen). - Uitbouwen Maintenance Value Park in Terneuzen . - Versterken van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek in de regio.

		- Realisatie van het Huis van de Techniek. - Implementeren Techniekpact Zeeland. <u>Midden-Holland</u> - Uitbouw CIV Smart Technology naar meerdere partijen (onderwijs, overheid en bedrijfsleven) - CIV werkt als netwerkorganisatie, dit betekent werkplaatsen en laboratoria in de regio realiseren - Uitwisseling docenten en werknemers bedrijfsleven realiseren - Continuering techniekproject op de scholen (PO en VO) Gouda